

Negaidīt no cilvēka neiespējamo

Uz ielas pretī nāk sieviete, kura stumj bērnu ratus, bet tajos esošais bērns ir aptuveni desmit gadus vecs. Ķermenis salicis, kājas pret pārējo ķermeni nesamērīgi tievas. Bērns smejas un skaļi spiedošām skaņām cenšas komunicēt ar pasauli. Garāmgājēji novērš skatienus, kāds uz brīdi uzsmaida bērna mammai, kāds pāriet ielas otrā pusē, jo ir mācīts neskatīties uz citādo.

Ģimenēs, kurās aug bērns ar funkcionāliem traucējumiem, ikdienu apgrūtina ne vien rehabilitācijas procedūras, asistenta nodrošināšana bērnam un vides pieejamības problēmas, bet arī sabiedrības neizpratne par bērna ar funkcionāliem traucējumiem piederību sabiedrībai. Vecāku vēlme, lai bērna dzīvē satiktie cilvēki aiz funkcionāliem traucējumiem ierauga bērnu un viņa vajadzības, bieži paliek nesadzirdēta, nesaredzēta un nesaprasta.

Lai mazinātu sabiedrībā esošo stigmu par bērniem ar funkcionālām traucējumiem un sniegtu zināšanas, šī gada 19. februārī Vidzemes plānošanas reģiona deinstitutionalizācijas projekta "Vidzeme iekļauj" ietvaros tika organizētas apmācības vispārējo pakalpojumu sniedzējiem. Apmācības notika ZOOM platformā un tajās piedalījās 25 dalībnieki no desmit Vidzemes plānošanas reģiona pašvaldībām. Aktīvākie apmācību dalībnieki pārstāvēja izglītības nozari.

"Tas, ka mums rada trauksmi kaut kas nepazīstams un citāds, ir normāli. Tā ir mūsu

smadzenes daļa, kas tā noreagē, bet ne vienmēr kaut kas uzreiz ir jādara. Trauksme raisa vēlmi iesaistīties vai dusmas, kas ir aizsargreakcija. Kā piedzīvot to, ka neko nevar darīt? Nevis aizmukt, izvairīties, bet izdzīvot bezspēcības laiku? Pieņemšana. Pieņemšana ir sadarbība. Nav viena vispārīgā metode, pareizais veids, kā komunicēt ar šādiem bērniem un viņu ģimenēm. To nevar vienā pieejā iemācīties un tad lietot. Pareizais veids veidojas, kad iemācāmies būt iejūtīgāki, vairāk spējīgi nevis komunicēt no pareizās pozīcijas (kas būtu ļoti augstprātīgi), bet vairāk nostāties līdzās, būt gataviem līdzpārdzīvot. Un galvenais atslēgas vārds ir cieņa!"- tā, iedrošinot dalībniekus, pauda lektore Mg.psych., mg.sc.sal., sertificēta psiholoģe, mākslas terapeite, supervizore Ilze Dreifelde.

Apmācību laikā dalībnieki strādāja darba grupās, kurās diskutēja par tādām tēmām, kā neizpratne, iesaiste, uzmanības pievēršana un komunikācijas grūtības ar bērnu, kuram ir funkcionāli traucējumi un viņa ģimeni. "Man ikdienā nav saskarsme ar bērniem, kuriem ir īpašas vajadzības. Šodienā man pilnīgi noteikti ir kas jauns un liek aizdomāties par šiem bērniem," - pārdomās dalījās kāda bibliotēkas darbiniece. "Bijām dalībnieki no dažādām sfērām un tas ļāva mums uz lietām paskatīties no dažādiem skatu punktiem,"- tā pēc diskusijām secināja viena no dalībniecēm.

Apmācību noslēgumā dalībniekiem bija brīnišķīga iespēja noklausīties iedrošinošu dzīvesstāstu, kurā dalījās audžumamma Elīna Bataraga. Elīnas ģimenē aug audžumeita, kurai ir smagi funkcionāli traucējumi. "Ir ok, ja bērnam nekad nebūs amata un viņš nekad nestrādās. Jānomet tas plīvurs, ka visi ir salīdzināmi. Mirkļis, kad es atmetu ideju, ka man audžumeitu ir "jāsalabo" bija sāpīgs, bet tas nesa milzu atvieglojumu,"- dalījās E.Bataraga. Audžumamma uzsvēra, ka ikvienam ir iespēja palīdzēt īpašajiem bērniem, atbalstot viņa vecākus. Viens vecākam pateikts teikums var mainīt ļoti daudz, Elīna aicina to izmantot, lai celtu: "Īpašo bērnu vecāki ir vienlaikus ļoti stipri un ļoti trausli. Viņi var cīnīties par savu bērnu, kā lauvas, bet jebkurš negatīvs komentārs par bērnu spēj sagraut vecāku. Ir viegli saskatīt trūkumus un grūtības, bet, lai ieraudzītu stiprās puses, ir nepieciešama piepūle!"

Jautājumiem: Deinstitutionalizācijas projekta "Vidzeme iekļauj" vadītāja Ina Miķelsone, mob.t 29289487, ina.mikelsone@vidzeme.lv

Sociālo pakalpojumu eksperte Laine Zālīte, mob.t. 26536286, laine.zalite@vidzeme.lv

Informāciju sagatavoja: Naula Dannenbergā, projekta "Vidzeme iekļauj" sabiedrisko attiecību speciāliste, mob.t. 26148024, naula.dannenbergā@vidzeme.lv

Vairāk par deinstitutionalizācijas projektu "Vidzeme iekļauj"

